

ELŐFIZETÉS ÁR.
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmontelen levelek csak ismert közektől fogadhatók el.
Kézirat nevének vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A szállításhoz minden garmondor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HIRDETÉSI DÍJ:
hivatalos hirdetések: Minden egyes sor után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.
Kiemelt díszetűk a körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden centiméter után 3 kr számítanak.
Állandó hirdetésekkel kedvezmény nyújtható.
Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdába küldendők.

„Szép nap virradt föl Széphalomra!”
F. hó 10-én *Kazinczy Ferenc* széphalmi mauzóleomát, a „szent öreg” sírját (a magyar Pantheonnak e felszentelt kápolnáját) díszes ünneplő sereg szállta meg, élén a s-pataki főiskola és a s.-a.-ujhelyi k. r. gimnázium nagyreményű ifjúságával, érdemes tanári karával, mindnyájok szívében a szent lelkesedés, tisztelet és hála érzelmeivel.

Nem a hívságos tüntetés, nem az unalommal járó szórakozás vágya s nem az újság ingerétől sarkalt kíváncsiság hozta együvé Széphalomra e napon *S.-Patak, Ujhely, Széphalom* s a közeli és távoli vidék ember-rajait: de igen is egygyéforrasztotta az ünneplők százait a „hívnek és jónak” szeretete, az a hazafias szent tűz, melyet minden hű és jó magyar ott ápol keble oltárán, s a ki ezt a Vesztá-lángot ottan kialudni hagyná a kárhozat tűzébe taszítani kellene!

Öröm-ének zendült föl az ajkokon. A költő dallal áldozott, a nő könnyel, a férfi tettel, az ifju szent fogadással, a tudós lángoló szellemével, az ünneplők serege szent lelkesedéssel. A nemzeti közérzés összegyűjtötte a *Kazinczy-tisztelők* nagy családját s igazat adott a költőnek — hogy akik a szellemcsatán lerogytak: örök dicsőség lángjában lobognak. A köztudatban ismét megszilárdult a hit, hogy a ki népének, nyelvében, örök életet biztosított, *Kazinczy*, a magyar nép kegyeletes tiszteletében örökké élni fog.

A magyar tud. Akadémián régen tartó mulasztását tette jóvá. Majd három évtized múltán, a *Kazinczy* tiszteletére 1859-ben rendezett országos ünnep óta, csak a mult

évben vette észre, (magától-e, vagy gyöngéd figyelmeztetésre — mellékes dolog) hogy az ő *Minervája* nemcsak „tudományos”, de per excellentiam „magyar” is. Ébresztési s ébrentartani a magyar hazafias közszellemet — kötelessége. És dicsőretek legyen mondva, tétovázás nélkül, bölcsen határozott. Évről-évre menőleg örök idő-kig *Kazinczy* tiszteletére emlékűnnepet rendelt. A s.-pataki főiskola ifjúságának évente 15 db aranyat, a s.-a.-ujhelyi nagygimnázium tanulósgának pedig 5 darab aranyból álló pályadíjat adományozott, hogy lelkeikben a *Kazinczy* emlékezte iránt való pietást nemes munkára serkentse. Egyszersmind kikötötte, hogy a fontos nemzeti missióval bíró eme tanintézetek nyertes ifjaitak évről-évre a széphalmi mauzóleomhoz vigyék s ott illeszszék fejükre kellő ünnepiességgel az érdem koszorúját.

Jól számított a tudós Akadémia. Dicsőretre méltó intézkedését nemh agyta s nem fogja koronázatlanul hagyni a siker.

Szerény, munkás, jó szellemű, derék tanuló ifjak lelkében lángra fog lobbanni a hazaszeretet szikrája. A termő földbe esett mustármag terebélyes fává fog izmosodni. Az apák szavára megesküvő gyermek-Hamilkárokból Rómát megremegtető hadvezérek lesznek. *Kazinczy* halhatatlan szelleme alkotó és szervező munkában fog áttódní a jövő-menő emberöltők lelkébe, — s mint a görög hitélet szent korában *Amphion* lantja még a köveket is megelevenítette s azok össze- és egymásra felgyűlvén, a hatalmas *Théba* várost alkották: úgy fogja majd az ifju lelkesedésben örökké munkáló szellem is megragadni az érzéketlen lelkeket s felépíteni azt a megvihatatlan erős várat, a melynek neve *magyar nemzetiség*.

Dicsőret az Akadémiának, elismerés az ünneplő közönségnek, áldás és fény *Kazinczy* nagy nevének!

badon futhassanak rajta! (Kazinczy). Tartózkodva is nyitom fel ajkamat a múzsák hódotának e kegyeletes ünnepén, mert attól félek, hogy midőn töredékes hangomon dicsőíteni akarnám a halhatatlant, rövid vázlatommal még le találhatok vonni soha nem évülhető érdemeiből.

Azért nem is szándékozom a dicsőült férfit élet- és jellemrajzát tüzetesen előadni, bármily tanulságos, bármily lélekemelő lenne is az, mert hiszen ő már úgy is megtalálta s még ezután is megtalálhatja méltó Plutarchját. *Célom: csupán néhány vonással tüntetni fel amaz óriás küszödelmet, melyet ő az alvó magyar nemzetiségi eszme felébresztése és megerősítéseért úgy a köz- és magánélet minden viszonyaiban, mint különösen az irodalom harcaiban kifejtett.* És e cél nem csupán azért lebeg előttem, hogy a néhány vonásból különöse ifjúságunk alkosson magának oly képet, mely kebelében, mint a marathoni győző emlékszóbra az ifju Themistoclesében, nemes lángot ébresztszen; az igaz, jó és szép iránti tántorithatatlan kirtartásra serkentsen s örök, életadó táplálékot szolgáltatson: hanem azért is, hogy épen dicsőültünk példája által mutassam azt meg: miké az igazi érdem, mint a hamvából kiemelkedő Phoenix, napfényre tör; előbb-utóbb meghódítja a hálát, elismerést; s korábban vagy később, de megtalálja méltó jutalmát épen úgy, mint dicsőültünk, kiről magáról is örökké zengeni fog, a mivel ő mást magasztalt, zengeni fog az, hogy „Ó hív és nagy vala, Óh, dicsőült szellem! szállj le reám, ihlesd

Kazinczy Ferenc széphalmi emlékünnepeinek lefolyásáról a következőkben tájékoztatjuk t. olvasó közönségünket:

S.-a.-Ujhely város főutcája, a Kossuth- és Kazinczy-utca, június 10-ére virradólag ünnepi díszet öltött a *Kazinczy-sír*hoz zárandokoló s.-pataki főiskolai és ujhelyi gimnáziumi ifjúság kegyeletének tiszteletére. Egy pár *későn ébredő* palota peremének kivételével, már kora-eggel ott lengett a nemzeti trikolor az ablakok fölött, szeretetteljesen köszöntvén a derék patakiak első ünneplő raját, mely a reggeli vonattal érkezett városunkba. Egytől-egyig meghittet lelkü Múzsá-fiak, kiket az „alma mater” nevel lelkes polgáraivá e drága honnak, élükön, mint mindig, a szép példaadásban lelkes előjáróikkal. A lobogódísz nélkül felejtett vasuti állomásra érkező vonatot az ujhelyieknek egy kised csapata várta és sokszoros éljenzéssel üdvözölte. Ott látuk a s.-pataki tanítóképző-intézet tanári karának kiadottságát is az intézeti igazgató vezetés alatt. Innen e pár száz főre becsülhető közönség program szerint a „Diana” fürdő kertjébe vonult. Azután fogatokon s nemzeti zászlók alatt érkezett a s.-pataki főiskolai énekhar, később csapatosan az ottani tanítóképző-intézetnek egyik osztálya az apostolok fogatán. D. e. pontban 9-kor, felszaporodva az ujhelyi n.-gimn. tanári karával és tanulósgával, ünnepies csendben indult ki az „alma mater” sereg a „Diana”-ból s a nagy közönség éljenzésével kísérvé vonult föl a honfui kegyelet Mekkájához, az Ujhelytől észak-nyugati irányban egy órányi távolságra eső széphalmi *Kazinczy-mauzóleom*hoz, hol Széphalom népe és a szomszédos községek előjárósága várta s köszöntötte. A rendezőség egy órai pihenőt engedett, mely idő alatt a görög izlésben épült remek s valóban ünnepies hangulatra ébresztő *Kazinczy-emlékház*at, az ettől pár lépésnyi távolságban délnyugatra fekvő, szép rendben tartott *Kazinczy-sírt* s az igen tágas, eléggé jól gondozott parkot tekintette meg a búcsújáró nép. A *Kazinczy-emlékház* (mauzóleom) templomi hangulatot keltő belsejével ma már gazdagnak nevezhető. Az oszlopcsarnok bejáratával szemben a szentély közepén, délszaki virágerdő közepén, fekete márványtalapzaton áll a „szent öregnek” kararai mészkőből készült mellszobra, melyet a szentély üveg mennyezetén áttörő napsugár világít s melegít. A csarnok jobb falát két *Kazinczy*-porté, baloldali falát pedig az a remekművű ajándékkép ék siti, melyet az évszázados (1859. okt. 27) emlék-ünnep alkalmából a m. t. Akadémiának fővárosi lelkes honleányok ajánlottak föl, s mely *Kazinczy*nak Kisfaludy Károlylyal (az ő „nagy fé-

meg rebegő nyelvemet, míg immár elporlott hamvainál, itt, egy egész nemzet által neked szenteltetett csarnokban felemelem téged dicsőítő szózatom.

Te pedig, óh ünneplő gyülekezet! jer és ajándékozz meg becses figyelmeddel és türelmeddel, míg áldozatom lángja a hála és kegyelet oltárán fellobog.

Fájdalom! tisztelt gyülekezet, voltak oly szomorú idők nemzetünk történetében, melyekben — örök szégyenére a hármás bérc lakóinak — nem idegen zsarnok, hanem önmagunk ellen kellett küzdenünk legdrágább kincsünkért; küzdenünk kellett nyelvünkért s ezáltal nemzetiségünk fennmaradásáért. Hiszen épen akkor is, mikor a bihar-megyei ér-semyéni ház 1759. okt. hó 27-én a magyar nyelv megváltójának betlehemi jászolává lón, az a nap, melynek sugari először csökdosák bölcséjét, szomoruan sütött le a dermedtség álmában szunnyadozó szép magyar hazára. Ugyanis, amint épen kevéssel azelőtt, csak mintegy vizsgáljául a régi dicsőségnék, megdördült a híres „Vitam et sanguinem” szózata, mely ámulatba ejtette Európát, s még egyszer odakiáltá az egész világnak: „Él magyar áll Buda még le csak hűnyő üstökös volt e nagy magyar dicsőség, mely feljött s eltűnt, hogy aztán épen száz év múlva megbámulják a népek s rettegjék. Mintha csak meg-sokalta volna e nemzet a harci dicsőség mámorát, hüvelybe dugta véres szabljáját, — hadd marja

TÁRCA.

Kazinczy Ferenc emlékezete *).

Mélyen tisztelt ünneplő gyülekezet!

Nemes tanuló ifjúság!

Légy üdvözölve szent buzgalmadért, mely felgyújtá szivedet, hogy ide zárandokolj, és hogy mint igaz hitű müzümán, ki nagy prófétája hamvainál szilárdítja meg ingadozó hitét a jövőndő élet fényes mennyországá iránt: te is itt, e szentelt halmok mellett, erősödél meg a hitben nemzeted jövőndője iránt; te is itt acélozódjál meg ama szentséges érzelmeben, melynek minden honfi szívéért egyiránt kell dobogtatnia: a lángoló és soha ki nem alvó honszerelmeben;

Légy üdvözölve általam, a szóban szegény bár, de érzelme gazdag férfi által, ki, mint az őshajdan nagy vezére, szent borzalommal vélem hallani ez égi szózatot: „Old le a te saruidat, mert szent ez a hely, ahol állasz; én vagyok egy egész nagy világnak, az emberi érzelmek manifestációjának, az édesen zengő honi nyelvnek újra terem-tője; én vagyok *Kazinczy Ferenc*, aki kitisztítottam a miveletlen telket, hogy az istenfiai sza-

*) A széphalmi „Kazinczy-emlékünnepe” alkalmára írta s ugyanakkor elmondotta: *Molnár Lajos*, s.-pataki gimn. tanár.

nyű barátjával) való találkozását várásolja elének vidám, eleven, beszédese hangulatával. A képek alatt jobbról, balról ékes művi bronz-relikvia-tartók állanak megbecsülhetetlen Kazinczy-emlékeket zárva üveglapjaik alá. A vendéglátó könyv körül volt a legnagyobb zibongás. Pontban 11-kor a mauzóleom aajtáját bezárták. A s.-pataki főiskola énekara impozáns erővel rázendítette Huber K. „Fohász”-át. A minden oldalról felhangzó éljenzés csillapodása után Dr. Chyzer Kornél, mint a t. Akadémia képviselője, a következő beszéddel üdvözölte az ünneplő sokaságot:

„A nemzetnek legdrágább kincse a nyelv, mely mint a gyémánt annál értékesebb, mentül fényesebbre van csiszolva. S épen ezért örök hálára kötelezi a nemzetet az, ki e kincs ékítésének szenteli életét, tevékenységét.

Ily férfiú volt Kazinczy Ferenc, kinek emléket a hálás utókor ezen szentély emelése által megörökíté.

De hogy ez emlék a hon reményének, ifjúságunknak szívében koronként felevenitessék, a m. t. Akadémia, mint a nemzet nyelvének őre, elhatározza, hogy évenként pályadíjat tüzend ki a s.-pataki s.-a.-ujhelyi iskolák azon növendékei számára, kik e nagy szellem nyomdokaiba lépni igyekeznek s hogy e jutalmak e helyütt tartandó közös ünnepélyen osztassanak ki. (Sűrű éljenzés)

A mai napon ülünk az első ily ünnepélyt, melyre ha szük körből is sereglettünk össze, de a melynek fontosságát érzi velünk együtt az egész haza. (Szünni nem akaró éljenzés.)

Midőn önököt n. t. vendégek ez ünnepélyen a m. t. Akadémia nevében, mint annak megbízottja üdvözölöm, átadom a szót a s.-pataki főiskola közgazgatójának, Nagy Gusztáv urnak, hogy az ünnepélyt megnyissa.

A hatásos üdvözlő beszéd után Nagy Gusztáv, a s.-pataki főiskolának ez időszaki való közgazgatója hoszbab megnyitó beszédét mondott. Többi közt előadta abban az utódok érdekében a nemzet által alkotott „Kazinczy-alap” történetét s méltatta hallgatóságát előt a mai Kazinczy-ünnep jelentőségét, összehasonlítván azt a m. t. Akadémia által Budapestben 1859. okt. 27-én rendezett s a nagy példaadásra országszerte megismételt százados emlékünnepekkel. A mult és jelen emlékünnepeinek fontosságát egymáshoz mérve, akkor a politikai tüntetés ereje szolgáltatta, (a széphalmi 1859. évi dec. 30-án végbe ment Kazinczy-ünnep a Garibaldi-indulóval kezdődött s a Kossuth-nótával végződött) ma a nemzeti irodalom s az abban megnyilatkozó hazafias közszellem örömezzése adja a hangulat tenorját. Végre hálás köszönetet mondott a m. tud. Akadémiának s pár lelkesítő szót intézve a tanuló ifjúsághoz — helyt engedett Molnár Lajos sárospataki gimnáziumi tanárnak, mint a mai alkalom ünnepi szónokának. A remek szerkesztéssel s emelkedett hangulatával általános lelkesedést támasztó és a programnak valóban fénypontját képező emlékbeszédét lapunk tárcája hozza. Jó háromnegyed órát foglalt le az ünnepi beszéd, melyet a hallgatóság sűrű éljenzésekkel kísért s frenetikus tapsokkal jutalmazott. A mauzóleom fölőpcsbőjéről távozó ünnepi szónokot minden oldalról meleg baráti kézzorítással üdvözölték. (Az ünnepi beszéd külön füzetkékből is megjelent. Ára példányonként 20 kr. Jövedelme a sárospataki tanári nyugdíjintézet alapítójának gyarapítására fog fordíttatni s megrendelhető a „Sárospataki Lapok” szerkesztőségében. Szerk.)

Erre program szerint következett a „Kazinczy-himnusz”

ott a rozsdá! — s elheveredve a tétlenség párnáján: még ajkát sem nyitotta másra fel, mint csupán e fenhéjazó szózatra: »En magyar nemes vagyok!« Haza és nemzetiség, nyelv és alkotmány, minden, de minden e szózatba volt befoglalva; de épen azért, mert ily nagy ideák oly szük keretbe szorultak: vagy egyiket, vagy másikat, vagy épen mindeniket — néha talán a kedvezőknek látszó jelenségek mellett is — okvetetlenül sérülésnek kellett érnie, mint a hogy sérülés éri a leghatalmasabb vízművet is, ha romboló elem szük ármedrébe szoríttatik. És vajjon miben is állott hát az az oly híres magyar nemesség? Nem másban, mint csupán a nemesi előjogoknak, a kiváltságoknak megőrzésében az azokhoz való makacs ragaszkodásban; amely szükkeblőség, midőn egyrészt kizárta a hon gyermekeinek millióit a testvériség, szabadság, egyenlőség és jog áldásaiból: épen ezen kizárólagossága által azt mutatta meg, hogy „Magyarország nem nemzeti, hanem közjogi egység, s a nemzetiség nagyobb ideájának még csak árnyékával sem bír” (Grünwald B.). De a tétlenség eme napjaiban nem is emelkedhetett fel ily magaslatra, mert épen azon kedvezőnek látszó körülmény, hogy a megmentett uralkodón, részint országanyai szívének hálájából, részint uralkodó házában hagyományos politikájából, oly intézkedéseket tett, melyek látszólag felvirágoztatására szolgáltak a hazának, felette balvégzetű volt: mert mindazon intézkedések a magyar nemzetiség fájának épen gyökerét támadták meg. Ugyanis a jó-tékony királyt feltűnő királynő iránt határtalan lojalitással viseltető nemesek, talán észre sem véve a titkos célokat, örömmel fogadták

„Kazinczy-himnusz” Szöllösi Attilának, az erdélyi rész zseniális zeneköltőjének erre az alkalomra irt dicsősítő műve, melyet a r. kath. gimnázium énekara Bolla tanár vezetése alatt hatásosan énekelt, — azután Kovács István III. éves hittanhallgatónak finom elemzetű és pompásan színezett szavainak, Tompa Mihálynak az 1859. okt. 27-iki ünnep alkalmára született „Kazinczy F. emlékezete” c. ódáját adván elő. Mindkét számot zajosan megéljenzették.

Az ünnepiség további sorrendje, minthogy a borulat esővel fenyegetett, sietősen folyt le. Az intézeti igazgatók bemutatták egyenkint a m. t. Akadémia által kitűzött aranyok nyertesait. A 10 db aranyat ily című (s vasok kötetet kiadó) dolgozatával „Kazinczy Ferenc nyelvújítása, fötekintettel arra: szükséges és jogosult volt-e a nyelvújítás és milyen hatással volt az a nemzeti életre.” Szathmáry József II. éves hittanhallgató nyerte el. (A pályanyertes dolgozatból mutatólag szolgáltunk majd t. olvasóinknak. Szerk.) A magyar nyelv s irodalom ösmeretében való jeles előmenetelért 5—5 db aranyat nyertek Gulyás István sárospataki gimn. VIII. osztályú és Búza Barna s.-a.-ujhelyi gimn. V. osztályú tanuló ifjak. Kívánjuk, hogy lelkeikben a prometheuszi szikra, ha majd tenni karral, ésszel a közélet porondjára kilépnek, lángra lobbanjon.

D. u. 1 óra mult, mikor az emlékünnepet Halmai László, ujhelyi gimn. igazgató körülbelől e következő beszéddel zárta be:

Mélyen tisztelt ünneplő gyülekezet!

Íme, véget ért a kegyeletes ünnep, melyre a sárospataki és s.-a.-ujhelyi tanintézetek tanári kara és ifjúsága a mai napon ide zárandokolt; de megjelent e két város művelt, hazafias közönsége is nagy számmal, hogy részt vegyen azon örömben, melyet bizonyára nemcsak azok az ifjak éreznek, kik a m. tud. Akadémia jutalmában e helyen részesülni szerencsésnek voltak, hanem eltölt az mindnyájunkat, mert ránk nézve e mai nap ismét egyik kedves alkalmul szolgált hazafias érzelmeink nyilvánítására. Szerencsés gondolat volt pedig ez ünnep elrendelése nemcsak azért, mert illő, sőt szent kötelességünk ama nagyjaink iránt, kik egykor fénylő csillagokként ragyogtak be nemzetünk egét, mint Kazinczy Ferenc is, a kegyelet háláadóját időkönként leróni; de szerencsés gondolatnak mondható főleg azért, hogy tanuló ifjúságunk már zsenge korában tanulja meg tisztelni szellemi nagyságainkat; tanulja megismerni az ön-feláldozó hazaszeretetet, ezt a szent érzelmet, mely őket annyi vész és szenvedések közepette sem engedte elcsüggedni; hogy ifjúságunk már most véssé elméjébe mélyen a gondolatot, hogy édes magyar hazánk, melynek minden talpalatnyi földét őseink vére öntözte, ma már nem volna magyar, ha az a szellem, mely nagynevű ünnepeket is lelkesítette, a honfiak keblében egy évezreden át nem élt volna. Igen, mert ők tudták jól azt, a mit nekünk sem szabad egy pillanatra sem felednünk, hogy mi egyedül, rokonok és testvérek nélkül, egyik jeles költőnk szép hasonlata szerint, mint egy nagy fa a sivatag közepén, forrongó légben, szél s zivatarok útjában, egyedül állunk Európa közepén, magunkra, önerőnkre utalva. És ezt jól megértve, nem hiszem, hogy szent buzdulat ne fogjon el bennünket dicső elődeink nyomdokainak követésére, mert hiszen, ha e legszentebb kötelességünkről egykor megfeledekeznénk, önmagunk kezével ásnók meg a gyászos sirt, melybe egy nemzet süllyedne el.

Adja az Ég, hogy e szomorú korszak ked-

a csókra kinyújtott kezét, s az ő édesgetéseire hazáfeledten rohantak a császár-városba; hol a legléghab mulatságtól kezdve a legmagasabb szellemi élvezetekig mindent fel lehet találni s ott élvezték ugy ezeket, mint a magas királyi kegy minden mézes maszlagját. Így történt aztán, hogy az udvar részéről való dédelgetéshez addig nem szokott nemesek ott ragadtak a mézes lépen, s alkalmazkodva a régi közmondáshoz: »Si fueris Romae, romano vivito more«: elhagyták nemzeti öltözékeket, elfeledték nyelvöket, kivették nemzeti jellemökből, s ezekkel együtt erkölcsi erejüket is elvesztették.

Történelmünk e szomorú korszakának valóságos Tacitusa, Grünwald Béla, »A régi Magyarorszag 1711—1825-ig« c. művében rembrandti fényben festett komor képét nyújtja a nemzet ezen elaljasodásának; s mintha egész nagyszerű művének tónusát bevezetésében akarná jelezni, a honfiai fájdalom kétségbeesett szózatát kesereg el Gyulai Pállal, megszólaltatván őt eképen: »A Berzsenyi rettentő ódaja utolsó betűig illik e korra. A szerencsétlenségek legnagyobbika sulyosodott reánk: szellemünk haldoklott, önérzetünket vesztettük el, méltóságunkról feledkeztünk meg, elaljasodtunk. E kimerült és tehetetlen korban a kedély elvesztette minden emelkedettségét, a lélek minden tetterejét, a jellem minden rugalmasságát, a hazafiság kötelességének nemcsak érzetét, hanem fogalmát is. A közélet egy nagy temetővé vált, hol mindennap egy-egy jogot, egy-egy reményt, egy-jövendőt zártunk sirba. A nemzeti erő, a közszellem, az alkotó eszmék mind megbénulva, mind kiveszve. S miután a felbomlás az alkotmány és

ves hazánkra soha föl ne virradjon, és hiszem is, hogy nem fog bekövetkezhetni mindaddig, míg dicsőült nagyjaink emlékének ily kegyeletes ünnepeket szentelni honfiai kötelességeink közé fogjuk sorolni. Midőn pedig programunk szerint e szép ünnepet bezárom, nem mulaszthatom el, hogy szívöböl fakadó köszönetet ne mondjak ugy a jutalmazott ifjak, mint a magunk nevében is e szép nap létesítéseért a m. tud. Akadémiának s annak élén álló, nagyérdemű Trefort Ágoston ő nagyméltóságának, kívánva nekik, hogy a hazai tudományosság és tanügy fölvirágoztatására őket az Isten sokáig éltesse.

A hazafias hévvel elmondott beszéd lelkes megéljenzése után az ünneplő közönség, az ég örömkönyüinek hullása közben, emelkedett hangulattal vett búcsút a széphalmi szent helytől.

D. u. 2 órakor Ujhelyben a »Diána«-kert tánctermében közébed volt, melyen az ünneplők közül 200-on felüli számban vettek részt. A pohárköszöntések hoszu sorát Fejes István, a sárospataki főiskolának egyházi algonokna, nyitotta meg, a Kazinczy által képviselt nemzeti és kulturális nagy eszmék fölött elmélkedő szép beszéddel a fenköltén gondolkozó magyar tud. Akademiát éllette. Dr. Chyzer Kornél hangsúlyozván azt, hogy az ifjúság hazafias szellemű nevelésének föltétele a haza nagy férfainak emléke iránt való hálás kegyelet: a mai hazafias ünnepet rendezett iskolák tanári karáért, különösen pedig a s.-pataki főiskolának egyházi és világi algonokaiért üritette poharát. Nagy Gusztáv Zemplén vármegye tisztikarát s annak jelenlevő képviselőit, Matolai Etele alispánt, s Viczmándy Ödön főjegyzőt köszöntötte fel. Fejes István ujra szót kért s szépen átmondott beszédben bizonyította, a történelmet és életet hiva tanuságul, hogy a hazaszeretben minden vallásfelekezet s társadalmi osztály egygyé olvad. Él-tette az intézeti igazgatókat. Halmai László afeletti hazafias örömeinek adván kifejezést, hogy ma már nem a dajkák, de az anyák nevelik magyarrá gyermekeiket, a magyar honleányokért üritette poharát. Viczmándy Ödön a széphalmi ünnep szellemi sikerének fötényezője, Molnár Lajos ünnepi szónokról emlékezett meg hatásos meleg szavakban. Molnár Lajos a meganyelvtérjesztő s közm. egyesület elnökeiért ivott, és így tovább még sokan szólottak lelkesen s a Kazinczy-ünnep alaphangulatához illően s méltóan. D. u. négy-öt óra között hazafias dalok éneklése mellett a közébed véget ért s kezdetét vette a táncmulatság. A s.-pataki főiskola tanári kara Bajusz József polgártársunk vendégszerető házában kedélyes mulatozással töltötte idejét a vonat indultáig. Este a színházban diszeldadás volt, melyen a derék patakiak küldöttségileg vettek részt.

Széphalom népe! Ünneplő diszes közönség!

Ez emlékünnepe után évről-évre menőleg fogtok már egymással találkozni. Mindkettőtökre nézve ez emlékünnepe a nemzeti jelentőség nagy sulyával hat.

Széphalom népe szívében magyar, nyelvben tót. E visszásságnak kínos érzete van.

Széphalmi emlékünnepe csak akkor lesz Kazinczy Ferenc nagy nevéhez illő, ha az ő szent akarata: csak egy nyelv legyen!

társadalom körében egész erejét kifejtette: megtámadta a nemzetiséget is. Az a nyelv, mely másfél századig erőben és szépségben emelkedett volt, a hizelgés és együgyűség nyelvénél törpült, s mintha szegyenlené magát e nemzedék ajkain... kivették bájából.

Óh! minő kép ez! Óh, bár kitudnók szakítani e sötét lapot nemzetünk történetéből! Óh, bár el tudnánk hinni, hogy fufang, csabítás, vad erőszak sodrottak bennünket e mélységbe, s nem önönmaga, a nemzet volt sulyedésének okozója! Nem, óh fájdalom, nem lehet! A történelem muzsája mondja, hogy a nemzet géniusza valóban tetszhalott volt s egy új megváltóra való szükség, ki szent ihlettel s látnoki erővel felfegyverkezve, ki merje mondani a nagy szót: »A leányzó nem halt meg, csak aluszik!«

És — hála neked, óh nemzetem istene! — a megváltó az idők teljességében megérkezett. Szent ihlettel eltelve, a lángész hatalmával megáldva, világitó tűzszlopoként megjelent e sötét időben Kazinczy Ferenc, s megrendíthetetlen hittel harogó: »Ég föld szakadjon össze, szórja lángjait a Phlegethon«; neked, óh nemzet géniusza! fel kell ébredned s nagygyá, dicsővé tenned ujra a magyart!

Igen is, t. gyülekezet! Ő volt az, ki a végmegsemmisülésnek induló nemzet fennebb vázolt állapotában a nagy haldokló szívén tevének kezét, megérezte, hogy a szív verése még nem szűnt meg egészen; s megérezve ezt, meggyőződött a felől, hogy van még orvosság, mely a nagy beteg magához téríti, organismusát rendes működésbe hozza, s elébbi hatalmas erejéhez juttatja. Ő volt az az orvos, ki nemzete nagy betegségé-

Folytatás a mellékleten.

beteljesedik, ha a nemzet szégyen-bélyege magyarnyelvterjesztő egyesületünk közremunkálásával Széphalom képéről letörölődik.

A magyar nyelv s nemzeti irodalom nagy reformátorának pihenő szent helyétől búcsúszván, tegyünk szent fogadást: *legyünk ne csak szóban, de tetteben is magyarok!*
Legyünk a magyarság buzgó apostolai!
Széphalom ne csak lássa, de értse is lelkesedésünket!

S.-a.-Ujhely város művelt közönségéhez!

Szeretem hinni és hitem alaposságáról meggyőződni óhajtok, hogy »nem halt meg, csak aluszik« a kit immár igen hosszú álmából felkelteni, sőt ha kell feltámasztani szeretnék: a s.-a.-ujhelyi torna-egylet.

Mintegy két évtized előtt alakult az meg, saját csekélységemet választván meg elnökül, de miután annak legfőbb mozgató szelleme, Meczner Gyula barátom, városunkból eltávozott: az érdeklődés iránta mindinkább lankadt, sőt szinte teljesen elaludt.

Legyen szabad e sorokban egyfelől a szülőket, a kiknek gyermekeiket nem csak szellemileg, de *testileg is* célszerűen nevelni és fejleszteni nem csak érdekük, de *kötelességük is*, másfelől a *fiatalságot* kérem. a kiket az ügy közvetlenül érint, hogy olvassák el, szíveskedjenek elolvasni Meczner Gyula barátom hozzám intézett levelét s engedjék meg, hogy azután terjeszszem elő kérelmemet.

Meczner Gyula barátom a következő sorokat intézte hozzám:

Kedves Etelem!

A s.-a.-ujhelyi torna-egyesület dolgát mulhatatlanul rendezni kell.

Immár 9—10 éve, hogy közgyűlést nem tartottunk. Ennek oka volt főrészen az, hogy én mint jegyző, országos képviselővé választatván, Ujhelyből távoztam s már 14 éve itt nem működöm, de oka volt nem csekélyebb mértékben az, hogy a közigazgatási helyzet megromlása után s mondjuk ki nyíltan, a beállott nagy közöny mellett, nem érdekelte magát senki sem, tagjaink egészen eluntak magukat, iskolák, felekezetek, pénzügyek nem érdeklődtek. Szóval az ügy elaludt.

Mindezen károsan befolyt körülmények azonban nem képezhetnek arra elég okot, hogy a tornaszat nevelési, mint politikai tekintetben nagy fontosságú ügyét örökre elaludni engedjük. Leonna ez társadalmunknak, homályt vetne S.-a.-Ujhely derék s mindenkor haladó hazafias városára.

A torna-egyesület tagjainak pénzügyi dividendát az igaz nem juttat, de nemzeti kulturális hivatása s az egyénre való hatás minden anyagi hasznot felülmul.

A torna-egyesület képezte alapját az oly szép lendületet vett tüzőtő intézménynek is, ugy másutt, mint S.-a.-Ujhelyben.

A s.-a.-ujhelyi kegyesrendi gimnázium növendékeit rendszeres tornatanításban részesíteti egyletünk, hogy a felekezeti iskolák az alkalmat nem használják fel: nagy hiba, hogy a felnőtt ifjuság könnyebb szórakozásoknak a tornázás felett előnyt

nek gyógyítására nemcsak megtalálta a hathatós szert, hanem maga el is készítette azt, kimondván: hogy csak nyelvében élhet a nemzet; hogy csak a kiművelt nyelven létrehozott irodalom lehet az a tárház, melyből szellemi táplálékát nyerheti; az lehet egyedül az a forrás, melyből erőt meríthet ősi jelleme fentartására. Mert hogy a nemzeti eszme hanyatlásának, s általában a nemzet hátramaradásának legfőbb oka az anyanyelv elhanyagolása volt, már ő előtte is eléggé rámutatott Bessenyei „Jámbor Szándékában“, Báróczy „Védelmetetett Magyar Nyelvében“, Decsy „Pannonia Phénixében“ s Gáti és Vedres „Hazafiai Elmélkedésében.“ De a művelt nemzetek példájából is tudván, hogy »a nyelv, mint a nemzet géniuszának alkotása, annál fejlettebb, minél fejlettebb a nemzet egyénisége«: azt is belátta, hogy megfordítva áll e dolog, t. i. hogy a nyelvnek kipaléozása a nemzeti egyéniség kidomborodására is üdvös visszahatással van. Mélyreható pillantásával belátta azt, hogy e nagy művelthez meg van az alkalmas eszköz; csak rendbe kell azt hozni. Tudta, hogy az a nyelv, melyen a Reformátorok és Ballassa, Zrínyi és Mikes irtak, elég erős és bájos, elég hajlékony és képes kifejezni a gondolatokat és érzelmeket; s egyformán alkalmas a szélvészekkel ordítani, a fergeteggel dörögni csattogni, a sassal fellengzeni, a gerlicével nyögni, a fülemilével zengedezni (Kisfaludy S.). Tudta ezt annyira, hogy már 1790-iki Orpheusában így kiáltott fel: „Kedves anyanyelvem! Mikor fogják a mi szépeink érezni, hogy véghetetlenül felülhaladod a francia persiflage, s a német mormolást!« Ez erős meggyőződésének tudatában a nyelv reformálását

ad: szomorú dolog; hogy a pártfogás s áldozatkészség teljesen ellankadt: nagy hátrány. De minden körülmények között is, biznunk kell a nemes ügy diadalában s lobogókat melyet egykor, ezélt már 20 évvel oly szép remények közt kibontottunk, nem szabad behuznunk, ellenkezőleg lobogtatnunk kell.

Csak az nem él, a ki önként lemond!

Torna-egyesületünk különben is életképes. S.-a.-Ujhely városban meg van az alkalmas talaj. Hisz egy tizezret haladó népeiséggel bíró, megyei székhelyet tartó, mindennemű köz- és magán hivatalokkal ellátott, nagy számú intelligenciával, kiterjedt kereskedelemmel, iparral bíró város, lehetetlen, hogy elbukni engedjen ily kulturális, mint politikai tekintetben fontos ügyet.

Az egyesület anyagi viszonyai épen nem kétségbeesítő; sőt annak fennmaradása egyszer s mindenkorra biztosítva van, csak azon még 2500 ft teher emeltessék le róla, melyet huszonegyen vállaltunk a csarnok felépítés költségeinek fedezésére, az egyesületért jótállva; miután arra nincs jogcim, hogy ezen terhet mi huszonegyen fizessük meg, ezt tőlünk a társadalom nem várhatja s el nem fogadhatná!

Allami évenkénti állandó segélyünk 600 ft; S.-a.-Ujhely város évi adománya 100 ft s öt öl tűzifa. Régebben pénzügyeink évente tetemes segélyben részesültek, utóbb az teljesen megszűnt. Tagjaink elszéledtek, több mint 12 év olta tagdíjat senki sem fizet, de nem is jár tornázni senki sem. 700 ft jövedelem tehát az, a mi biztos. Ebből kap a tanár 400-at, 200 ft elmegy kamatra s 100 ft reperációkra, világításra, szerekre s egyéb aprólékokra.

Ezen kép legjobban bizonyítja azt, hogyha a 2500 ft teher kamatainak fizetése és törlesztése az egylet vállairól egy vagy más alakban leemeltetnék, évenként 200 ftja maradna fel, ha egy tagja nem lenne is, arra, hogy csarnokát egymásutánban teljes szilád épületté átalakíthassa s úgy szólva örökké fennmaradjon.

Ezen teher leemelésnek én csak két módját látom a mai viszonyok közt.

a) vagy adakozás útján adjuk össze a szükséges összeget, mihez a mostoha idők miatt kevés a remény,

b) vagy a most nem érdeklődő társadalmat felrúzva, a felnőtt ifjuságot s a férfiak képviselőit hívjuk fel sorakozásra, hogy ismét álljanak be tagokul s tornázzunk!

Egyletünk fel van szerelve mindennel. Tanárunk igen derék, értelmes, okleveles szakértő egyén, ki a tanítást kitünően vezetni képes és a tornázást össze lehet kötni a vívással.

Ha nem több csak 50 rendes tagunk lenne is, havonként nem több csak 50 kr tagdíj fizetéssel, már 300 ft jövedelem van s minden megmentetik.

Bizony pedig, sokkal szebb, nemesebb szórakozást szereznének a tagok, mint sok más költségesebb könnyű mulatozások kultiválásával s a szórakozáson felül öregbítenek egészségüket, férfiaságukat: az egyesülés által emelnék az összetartozás érzetét s közszellemet keltenének.

Fel lehetne szólni a felekezeteket is, hogy népiskoláikból az erre már alkalmas növendékeket hetenkint legalább kétszer küldjék rendszeres tornatanításra, megfelelő csekély díj fizetés mellett.

Miután a magas kormány, közbenjárásomra

tüzte ki tehát élete nagy céljával; mert neki is mint minden lángésznek, meg volt azon isteni kiváltsága, hogy minden későbbi következményeivel együtt egyszerre táruult fel lelki szemei előtt azon haszon, mely ez által a nemzetiség megismosodására járuland. És valóban, mintegy ösz tönyszerűleg is, tizenhat éves korától kezdve, midőn első műve a sárospataki examen alkamával kiosztottat, utolsó műveig, a »Pannonhalmi Ut-ig e cél érdekében munkálkodott, küzdött szenvedett és áldozott mindvégig, egészen »szent öröksége« végső alkonyáig.

Elmondjam-e, hogy miként fogott az óriási feladat teljesítéséhez? Elbeszéljem-e, hogy mihez kezdett legelőször, mikor saját itélete szerint is, »készületlen vala minden; lexikonunk szűk, szegény; grammatikánk habozó, hiányos; stilisztikánk feszes, ügyetlen?« ... Nem! Tisztelt gyülekezet! nem szólok én; nekem elég feladat az ő lángészének járását nyomozni s rámutatni az utra, melyen ő a halhatatlanságra eljutott; nem szólok én, megfelel ő maga e kérdésre, mondván: „Mint Cicero bána nyelvével, midőn erejét fordítások által gyakorlta, s praeturájáig görögül dolgozgatá beszédeit; ugy kezdém én is fordítani, a mit megszereték vala; és ha mit versben vagy prózában magamtól dolgozám, azon nép nyelvére öntözni látszott. S ámbár tudám, mennyivel áll tettebb, a ki terem, mint a ki másol: inkább vágyék nem rosz másolónak találtatni, mint nem jó alkotónak. Elkezdém tehát fordítani az ujakat, a régieket, s nem néztem elégnék csak a munkát hozni által: azon voltam, hogy írom is általjöjjen

a 600 ft évi adjútomon túl, eltekintve a többször létesített népiskolai tornatanfolyamért juttatott jelentékeny összegektől, egyszer már 1200 ft adományban részesítette egyesületünket, ez idő szerint onnan támogatást nem remélhetünk, félt, hogyha az ajánlottam utóbbi mód nem sikerül, sok küzdelmem, a Te és a Ti reményteljes fáradozásaitok, mit ezen egyesület alakítása körül tettem s tetettek, hiában volt. Mert, igaz, élni, vegetálni még lehet így is, de prosperálni nem; a vég utoljára is az lesz, hogy a kamatfizetés mellett a tőke-teher megmarad, a csarnok összeomlik, az ügy örökre elvesz s 21 családapa szép reményeiben csalatkozik, kisebb-nagyobb károsodása mellett, a fáradsággal, áldozattal létrehozott nemes célt elbukni látandja s épen akkor, mikor a létező eszközök felhasználása fentartása mellett igen csekély társadalmi támogatás mellett is az ügyet felvirágoztatni lehetséges!...

Ha sorainkon végig tekintek, örömmel konstatalom, hogy megyénknek s megyei székhelyünknek sok kiváló fia van. Erős a reményem, hogy ügyünk megmentésében hathatósan fognak támogatni.«

Tisztelettel kérem fel ezeknél fogva minde- nek előt a megalakult torna-egyesület körükből el nem költözött tagdíjat, de a művelt közönséget általában, illetőleg mindazokat, kik a tornaszat iránt akár közvetlenül, akár mint szülők érdeklődnek s érdeklődni kívátva vannak, hogy a torna-egyesület ujja alakítása iránti tanácskozássra f. é. június hó 29-ik napjának d. u. 3 órájára a várme-gyeháza nagytermében megjelenjen szíveskedjenek. S.-a.-Ujhelyben, 1888. jun. hó 4.

Matolai Etele,
torna-egyesület elnöke.

Színház.

Szombaton, jun. 9-én Milöckernek, a Krecsányiék jó emlékéből még élénken ösmert »Koldusdiák«-ja került színre *Kenedes Kálmán* a Tiszayék tenoristájának jutalomjátékául. A dallamosan concipált, elejétől kezdve a végig finom izléssel komponált, rózsás szeretetreméltósággal át-meg-át-szótt operettet, mint a jutalmazandót is szép számú közönség tüntette ki látogatásával. *Kenedes* (Simon Rimánovszky, a koldusdiák) sok gondot fordított játékára s úgy ezzel, mint szép csengésű dalaival rászolgált a bukásokra, tapsokra és kihívásokra. Mellette *Krémer* (Nowalska Laura) és *Tiszay* O-lendorf ezredes) excelláltak. *Cserváry* (Bronszlava grófkisasszony) megszokott gépiességét némi ele-venséggel, *Csatár* (Jan Janiczky) X-einek számát előnyös fiatalossággal tudta feledtetni. *Berzsenyi J.* (Palmaticza Nowalszka grófné szerepében) a tetszetős öszhangnak nem vált hátrányára. A zene- kar dicséretet érdemlő precizitással játszott.

Vasárnap, jun. hó 10-én, Nevigy a kísértetbe, Klárné Ilka 3 felvonásos népsziművét mutatták be kisdud számú közönség előtt. Ezt megelőzőleg Kazinczy-apotheozisa — a széphalmi Kazinczy-ünnepség alkalmából. A szinpad allegorikus képet mutatott, a háttérben Kazinczy mellszobra (?) állott, jobbról-balról mellette egy-egy géniusz *Cserváry* és *Tárnoky Gizella*, kik cserfa-koszorújokkal a szobor-képet gondosan elfődték a képelet számára s vissza nem fojták nevetésükkel

minden szeretett sajtáságaival; azon, hogy ne én láttassam szólni az író helyett, hanem, hogy ő általam! Ily vezérelveket választván kalauzul, sikerült neki nemcsak az eszméket plántálni át, hanem a kifejezések ereje és ragyogása, az izlés tisztasága és nemzeti zamatja által feleslegessé tenni az eredetit. Am, hogy ezt elérhesse, most új szókat alkalmazott, majd az elavult, használatból kiment régieket elevenítette fel; most a közönségest, darabost simította; majd új, vagy legalább szokatlan szókötési formákat használt. Rendkívül finom izlése s a szép iránt vezüszletett érzékénél fogva, nem bocsátott ki kezei közül semmit, a miből fel ne tűnt volna egy a külalak tisztasága, mint a gondolat és szerkesztés öszhangzó bevezettségére. Ez nem ment ugyan gyorsan, mert pl. Sallustiust harminc évig tartogatá szekrényében, s csaknem minden évben talált rajta simítani valót; de azt tartotta, hogy »nem elég csak egyszerűsége, francia simaságra, könnyüségére és jóságra törekedünk; a beszédben ez a főtörvény: apte dicere.« Széles körű munkásságában mindenkor ezen elv vezérelvén, nem tett semmit rendszer nélkül, a pillanat szükségétől kényszerítve, hanem mindent teljes és tiszta öntudattal. És tisztelt gyülekezet! ezen öntudatossága emeli őt azon magas polcra, melyen előzői és kortársai felett kimagaslik; ez eszközle, hogy nagy céljának kivitelére mindig a legjobb eszközöket tudván megválasztani: ezek, célra futó eredményökben oly áldásokká lettek, mint senki máséi; miért is ő egyedül áll a befolyásra nézve, melyet művei korának egész irodalmára gyakoroltak.

(Vége köv.)

(az isten bocsássa meg vétkeiket) a fenségest kevésben mult hogy nevétségessé nem degradáltak. E kicsinyességtől eltekintve annál felemelőbbben hatott Szilágyi Vilmos szavalata, aki erre az alkalomra Szász Károlynak *„Kaszcsy emlékezete”* című, didaktikai elemekben bővelkedő, de lírai melegségben sem hiányos nagyszabású költeményét választotta. A finom ízlésű s bensőségességgel teljes szavazatot valamint a teljes kar által rázendített nemzeti himnusz is zajos tapsokkal jutalmazta a nagy számtól messze járó közönség. Klárna I. népszimfűve, mely korántsem vásári munka, de igen is magas műbecsű bíró költői alkotás, a példalok tőrül metszett, igaz, természetes típusaival nagy tetszésben részesült. Medgyes Mihály (*Beödy G.*), Ágnes felesége (*Beödyné*) Kenderessyné (*Arday I.*) Gömbér csodadoktor (*Sziklay*) Vera, Kenderesiék szolgálója (*Réviné*) Bujtorjáné (*Berzsenyi J.*) Kenderesi Ilonka (*Krémerné*) egy-egy remekbe készült alak s tegyük hozzá remekül személyesített alak is; pláne *Krémerné* Ilonkája a remek-remek volt. A bakfis parasztlányt, a maga szegletességével, naiv szeretetreméltóságával művészi-sebben élő kifejezésre juttatni mint volt *Krémerné* játékában — innen is meg tud is — aligha lehet. Kenderesi Ilonka *Krémerné* számára teremt s az ő személyében sokáig felülmulhatatlan lesz. Hát az öreg apám uram (*Beödy*) szerelmes szavajárásával „innen is meg tud is” — méltán büszke lehet az ő prototipijára! A közönség el volt ragadtatva s boszankodásáért az égi gráciák miatt bő kárptólást nyert a földi látományban. Egy ilyen darabra és ilyen előadásra csakugyan kedvünk lenne rázendíteni — **hogyan volt!!!**

Hétfőn, június 11-én Tárnoky Gizella jutalomjátékául „Constantin Abbé”, Halévy vigjátéka (?) 3 felvonásban. A szép számú közönség bizonyos nemével az elégedetlenségnek távozott. A kedélyes, ifjú-öreg abbé helyett *Beödy* egy rideg, fanyar, barátságatlan papot állított elénk. A többi szerepek is többé-kevésbé tévesen voltak interpretálva. *Tárnoky G.* a kerti ebédelésnek azt a hatásos jelenetét, mikor a szunyókáló abbét dallal ébreszti föl s boszorkányozza meg, teljesen elejtette, s mimikáját lépten-nyomon (ő tudja miért) ferde irányban érvényesítette.

Kedden, jun. 12-én, Királyfogás harmadszor igen gyér számú közönség előtt.

Szerdán, jun. 13-án, Az egér, Pailleron E-nék a naivság élcelésétől csillogó 3 felvonásos vigjátéka — nem nagy közönség előtt. Az est hősnője, *Tárnoky G.* (Moisand Mártha) a mostohaanyára bizott Moisand család hamupipőkéje, akit gunynevén s nagyon méltatlanul mindenki csak „egér”-nek nevez, a gyermekség üde képelesével nem mindennapi sikert aratott. Mellette *Arday Ida* (Rimbaut Peppá) a lármás csintalanok, kacér incselkedés zsánerébe is pompásul beleillett. *Beödyné* (Moisandné) a házsártos anyós személyesítésében nagyon otthonosan, *Nagy Irma* (Sagancey Hermin) bárónő szerepkörében figyelmet keltően viselte magát, mint *Erdélyi Gizella* is, ki a legnehezebb feladatot: a szívek harcában önmagát győzni le, könnyűséggel oldotta meg. *Morvay* (Simiers Max) játékából hiányzott az, amit márkinnyelven „non chalance”-nak mondanak. A tiszteletbeli sugó (az igazi Patakon sugta nagy közönség előtt a „Királyfogás-t”) *Beödy*-apó akarva nem akarva gondoskodott róla, hogy fülünk dupla élvezetben részesüljön.

Csütörtökön, jun. 14-én, *Fereny József* jutalomjátékául Gasparone, Millöcker K. kedves zenéjű operettje közép számú közönséget vonzott. *Fereny* lágyan olvadó baritonjában, hogy van valami abból, ami „önmagáért, szükségképpen s mindenkinek tetszik” és ami egy szep jövőző záloga, nem kértünk; de e nagy értékkel szemben ismételtén rá kell mutatnunk játékának, mimikájának, gesztusának, dikciójának napról-napra fokozódó bágyadtságára. Azok a tapsok, melyek mostan is sűrűn zúdultak feléje, bizonyosan nem a szerepét csak felmondó, hanem a dalaiban kellemes Ermínió grófnak szólottak. Annál teljesebb előismeréssel kell adoznunk *Krémerné* *Carlotte* grófnéjának, aki ugy elegáns játékaival, mint dalainak bübijával ma kivívta a „társulat csalogánya” nevet. *Berzsenyi J.* *Zenóbiája* is pompás alakítás volt s érdeméhez méltóan tapsolták. *Tiszay* (Nazzoni podesta) kacagtató jóízű ánzágolásaiban non plusz ultra volt, fia *Sziklay* (Szindulfó) is egészen az apjára ütött. *Cservány I.* (Sora) értéke napról-napra nő, *Kenedics* (Benozzó) bárány- s bivalytejen magába szitt temperamentomában ugy a szelidséget mint szilajságot teljes érvényre jutatta. Flótás! tuss-t neki brugó kísérettel!

A jövő hét a bucsuzás hete. Jó bornak nem kell céger — *Tiszayék* nem szorultak reklámra. Változatos, gazdag s mindig művészi színvonalon álló estékkel gyönyörködtettek bennünket. A félmeleg pártolásért teljes műélvezetet nyújtottak cserébe. Illó dolog, hogy szolgáltatás és ellenszolgáltatás a bucsuzás hetében méltányosabb arányba jussanak egymással. A bucsu-esték műsora ez: Ma estére „*Mikádó*” rendes helyárrakkal, hétfőn „*Vasember*” *Kedden Tiszay Dezső* jutalomjátékául „*Böregér*”, szerdán „*Arany halak*” *Csütörtökön, Arday Ida* jutalomjátékául, egyszerűs mind bucsu-esték.

dásul a magyar Shakespeare remeke, *Katona József* „*Bánk-Bán*”-ja kerül színre. Pénteken a derék társulat Ungvárra költözik, magával vivén Ujhely intelligens közönségének ragaszkodását, szeretetét.

Hirek a nagyvilágból.

Potsdam, jun. 15. Frigyes császár II óra 12 perckor meghalt. A friedrichskrohni kastély előtt nagy néptömeg gyülekezett össze, mely rendkívüli részvétellel fogadta a gyászhirot.

1888-ik évben tehát Európa két nagy uralkodója szállott sirba. Pár hónap előtt a német birodalmi egység megalkotója, a német nemzet legméreztőbb ideáinak megvalósítója az agg Vilmos császár hosszu és viharos uralkodás gondjait cserélte fel az öröknyugalommal; fejedelmi utódja uralmának határát azonban csak rövid napokra szabta ki a végzet. De e rövid napok minden tényei a fejedelmi nagyság dicsőségesen ragyogó gyöngyei fűzték koronájához. Nagy eszméit el nem homályosítja a közelgő haláltudata, lelki erejét meg nem rendíték a szenvedés gyötrelmei, a rövid idő elegendő volt, hogy trónusának talpkövét népeinek szívébe helyezze el. A történelem bizonyára hirdetni fogja az utókornak, hogy III. Frigyes német császárral nemcsak népeinek, de az egész emberiségnek egy szépeménye szállott sirba 1888. június 15-én.

Bolgár válság. *Ferdinánd* fejedelem és a *Sztambulov-kormány* között fölmerült nézeteltérés, megbítható jelentések szerint, napról-napra jobban elmérgesedik. Ha a fejedelem nem enged a szabadelvű kormány beadja lemondását.

Hirek az országból.

Őfelsége a király a delegációknak budapesti tanácskozása alkalmából budai palotájába tette át tartozkodási helyét.

Kálnoky gróf külügyi miniszter az országos bizottságok előtt az európai békeviszonyokról szólván, beösmerte hogy habár a béke ez időszerinbiztosítva van, a háborúval fenyegető körülmények s okok közül egyetlenegy sem tekinthető megszűntnek.

A delegációk magyar osztálya *Tisza Lajos* gf.-ot választotta elnökül. A közbizalmat megköszönő beszédében ujjonnan megválasztott elnök többi között ezeket mondta: „*A gyönyörű, egyre halmozódik a szelrőssa minden irányában.* Általános az érzés, hogy e helyzet a végtelenig nem tartható, de ennek megváltoztatására határozott lépést tenni, tekintettel az esetleges következtésekből eredhető felelősségre — mindenki vonakodik.” *A közös kormány előterjesztésében negyvenhét millió háromszáz ezer forintnyi rendkívüli hadi hitel megszerzését fogja kérelmezni.* A megokolásban hang sulyozva van a tüzéség szaporításának szükséges volta a *honvédségek harcképességének kellő fokozása céljából.*

Rudolf trónörökös Zágrábban az ötödik horvát küldöttséghez intézett válaszában többi között így szólt: „Nagy örömünkre szolgált hogy eljöhettünk Horvátországba és Zágrádba, *Szent-István* koronájának és gyöngyeinek, melyek elválaszthatatlanul egybefűzve és szent korona országáival, egybefűzve a dicső mult és közös érdekek szétválaszthatatlan kötelekeivel.” Horvát testvéreink e nagy és szép értelmű szavak hallatára élénk zsivíkiáltásokban törtek ki.

Külömfélék.

(Zemplén vármegye törvényhatósága) f. hó 6-án, a főispán elnökle alatt rendkívüli közgyűlést tartott, mely alkalommal a vármegyei árvízkarosultak segélyezésének és áttelepítésének nagy fontossága ügye képezte a tanácskozás tárgyát. A begyűlt és még begyűlendő segély-pénzek kezelésével s azoknak megfelelő módon a károsultak javára leendő felhasználásával, mint az esetleges áttelepítés teendőivel továbbra is a központi küldöttség bizatott meg. Az áttelepítésekre vonatkozólag *Petráhó* község területéről 76 lakóház áttelepítése kívánatos: az e célra szolgáló földterület nagysága 32 kat. holdra, beszerzési ára 13,470 ftra becsültetett. *V. Ardó* községből 26 ház lakóinak kitelepítése találatott emberiségi és közegészségi szempontból szükségesnek. A kitelepítéshez kívánatik 6 kat. holdnyi földterület, melynek beszerzési ára 3180 ftnak lett előirányozva. *B. Olasz* községben 50 belhely, illetőleg lakóház pusztulván el, az áttelepítéshez 13 kat. h. és 200 ölnyi földterület kívánatik. Amennyiben pedig az áttelepítésre alkalmasnak kijelölt terület tulajdonosa egyezségileg átengedni nem hajlandó, törvényes kisajátítási eljárás lesz foganatosítandó, mely célra mintegy 4000 ft kívánatik. *B. Sára* község kedvezőtlen helyrajzi fekvése miatt egészen áttelepítendő, illetve *B. Zsadány* község egyenesített. E célra 7 kat. h. és 900 ölnyi terület vétetik igénybe, melynek vételi ára 2000 ftra

rug. Minthogy pedig a sáraik földhöz ragadt szegények, legalább is 3000 fnyi építkezési segély lennének részesítettők. *B. Zsadány* községben az árvíz által elpusztított 9 háznak a régi alapokon leendő felépíthetése meg nem engedtetvén, ezek áttelepítésére, 600 fnyi árban, 2 kat. h. és 100 ölnyi terület kisajátítása vétetett tervbe. *N. Rad* és *K. Rad* községek ármederben fekvő részének áttelepítése szintén elodázhatatlanul szükséges. Az áttelepítéshez 15 kat. holdnyi földterület kívánatik, melynek költségei 13,800 ftra tehetők. *Sz. Mária* község lakosainak a régi helyen leendő újjaépítése meg nem engedhetőnek tiltatván, a kitelepítés föltétlenül szükségesnek mondatott ki, mely célra 25 kat. h. lesz kisajátítandó, mintegy 11,970 fnyi költséggel. Amennyiben pedig a tervbe vett s multhatatlanul szükséges áttelepítések állami segedelem nélkül nem teljesíthetők, ez érdemben a m. kir. Belügyminiszterhez sürgős és kellően megokolt felterjesztés intézetett.

(Vármegyénk közig. bizottsága) a rendkívüli közgyűlés befejezése után, f. hó 6-án tartotta júniusi havi ülését. A közigazgatás állapotáról szóló május havi alispáni jelentés kivonatban így szól: A közigazgatás menetében fenakadás nem történt; a közbizottságra nézve megnyugtató jelnek vehető, hogy a m. kir. csendőrkereleti parancsnokság szokásos havi jelentése az eseményekről e folyó hóra kimaradt. Sajnálattal kell azonban felemlítenie, hogy a varannai j. fősolgabirájának jelentése szerint *Ondenek Fános*, kucsini lakos, a dühe elől elrejtőző nejét *K. Hosszuzemzőn* ipja házában keresvén, sógorát *Janok Jánost* szíven lötte s azután hazamenőben a mezőn önmagára is két lövést tett, de még maradt annyi ereje, hogy lakására haza vánszorogion. *A homonnai járás területén zugiskolák nem találtak.* (Gratulálhatunk a haladáshoz, mert mint t. olvasóink is jól tudják, éppen a homonnai járás arról volt hirhadt, hogy ott virágozott *Csertészen* a zugtanítók-akadémiája. Szerk.) Amerikába utlevél nélkül kivándorolt 130, visszajött 54 egyén.

(Értesítés). Az árvízkarosultak javára folyó hó 2-án tartott sorsjáték alkalmával visszamaradt tárgyak árverési határideje *folyó hó 17-ikére* (vasárnapra) tetetvén át, azok a *vármegyei háza kis termében* az nap délelőtt 11 órakor el fognak adatni. A venni szándékozók felkéretnek, hogy a nemes célra való tekintetből is minél számosabbban sziveskedjenek megjelenni. Egyszermind meg kell itt említenem, hogy a *»Zemplén«* mult számában közölt jó szívü adakozók névsorából kimaradt *Schwartzman Gusztáv* 5 fttal, *Semsey Sándorné* 1 fttal, *Schwartz László* 20 fttal és *Szentgyörgyi Vilmos*, ki a sorsjátékra több szép tárgyat adományozott. S.-a.-Ujhely, 1888. június 16. *Viczmándy Ödön*, biz. elnök.

(Árvíz a vármegyei házában). Pénteken d. u. komor felhők tornyosodtak az égen. Este felé sűrű, kövér cseppekben hullott alá az isten áldása. Ugy tíz óra tájban villámlás és mennydörgés kíséretében zuhogó eső volt s valóságos vízáradat sepet végig a Rongyva árok felé lejtősödő utcákon. Mihasznaink a villamos világítás mellett sem látván tovább az orruk hegyénél, elfelejtették felnyitogatni a csatornák szelelő lyuk-feddit. Így történt, hogy esteli 10 óra tájban a főtúcán buvóhelyet nem találó vízáradat a főkapu alatt berohant a vármegyei házába s ottan decimeternyi magasságban elárasztotta a folyosókat. Az álmából fölrezzent órhajduság az utcára futva *»világosság«*-ot kiáltott a koromsötétben. Szegény hajdunép! nem jutott észbe, hogy Ujhelyben *röndnek nem muszáj lönyni.*

(Nyári multság.) A polgári olvasó-kör mára tervezett multsága közbejött okok miatt elmaradt. Az önkéntes tűzoltó egyesület azonban elhatározta, hogy a mult év nyarán is oly jól sikerült szokásos nyári multságát a *»Torzsás«* árnyas berkei s az ujjonnan épülő hús *»leveles«* alatt a jövő *Julius hó 8-án* fogja megtartani. Szinte előre is jó sikert merünk a multságának jósolni, mert a tűzoltók, mint a víz nemtőjének szövetségesei e napra — kivévn a jóféle cankó és ásványvíz bőségét — minden más, kiváltképen *eső-fajta* folyadék hullásának megakadályozását ez alkalommal is mint más évben, előre biztosították.

(Szakáll Antal) az ösmert *»Shakespeare-Mollier recitátor«* a jövő hét végén városunkba érkezik s vármegyei székházunk nagytermében a *vármegyei árvízkarosultak javára* műszavaltai estét fog rendezni. Műsorozatát falragaszok által fogja pártfogóságának tudomására juttatni.

(Tűz) ütött ki f. hó 14-én délután ugy 6 óra tájban a széphalmi ut 53-ik számú házában, a melynek s a szomszéd 54-ik sz. háznak száraz szalmás fedele mihamar elhamvadt. A tűzoltók kelő időben érkeztek és a gyors oltással a tűz tovább terjedését sikerrel meggátolták. A kárvalottak: *Mihalovicsné* és *Simkóné*, szegény özvegy asszonyok.

(A szinmai járás gyásza) A szinmai járásbeli körjegyzők szomorú szívvel jelentik szeretett főnöküknek magyar-isépi *Isépy Kálmán* urnak, a szinmai járás fősolgabirájának folyó évi június hó 2-án történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 4-én a református egyház szer-

tartásai szerint temették el Budapesten. Béke hamvaira!

(Főszolgabíró jelöltek.) Az Izsépy Kálmán főszolgabíró elhalálása folytán megüresedett szinai főszolgabíróságra *Bárczy Benedek* sztrópkai, *Urbán Ferenc* s.a.-ujhelyi és *Kossuth Elek* varannai szolgabírák készülnek pályázni. A választás a f. évi őszi közgyűlésen fog megtartatni.

(Jegyző-választás.) A kelcei körbe jegyzővé a f. hó 11-én megtartott választáson *Zaborszky Kornél* okl. jegyző választott meg.

(A belügyminiszter) a közg. bizottság felterjesztése következtében, az orosz-ruszkai csendőrségi őrállomás helyének Sztarinára való áthelyezését meg nem engedte.

(Rendőri hírek.) Egy uhlános közkatona f. hó 12-én az ujhelyi ref. temőben saját heveredél magát felakasztotta. Ugyan ily módon vett búcsút az élettől f. hó 13-án Ujhelyben Sütő Károly nevezetű ácslegény. A szomorú statisztikát S. Patakon ifj. Gáll Ferenc magánzó őregbittete kimulásával. *K. Helmeccs* írják: hogy ottan tegnap mult egy hete valamelyik ujhelyi fiakkercosis, az alatt, míg ura a kir. jbiróságánál végezte tanuási dolgát, játszadozott a fiakkereken hagyott forgópisztolylyal. Hogy történt, hogy nem, elég az ahhoz a pisztoly eldördült s egy arra tévedt szerencsétlen munkás embert oldalán súlyosan megbesített. A kocsi rögtön letartóztaták. — *Karad* községben Kerekes Sámuel méhese gondatlanság következtében kigyuladt s e miatt 11 ház, 11 istálló, több melléképület s takarmány lett a pusztító elem martalékává. — *Schlichling* E. cs. és kir. 7. uhlános ezredbeli katonaszökevényt a l. mihályi csendőrség letartóztatván, az Ujhelyben állomásozó katonai századparancsnokságnak átszolgáltatta.

Fehér selyemszöveteket 65 krajczártól
11 frt 40 krajczártól (körülbelül 120 minőségben) öltözet- és darabonként székelyi *Henneberg G. gyári raktára* (cs. k. udv. szállító) Zürich-ben. Minták azonnal küldetnek. Levelek 10 kr. portoval.

Jótekonyság adója.

A központi segélyező-bizottság pénztárnokához s az árvízkarosultak felségítésé végett küldött az *ipar s kereskedelmi bank* Ujhelyből 25 ftot; egy lakodalmi tarsaság gyűjtése 2 ft 79 kr. A „Zemplén” 21. és 24-ik számában kimutatott 5315 ft 41 krral együttesen eddig lapunkban nyugtattott **5343 ft 20 kr., azaz ötezerháromszáznegyvenhárom forint és husz krajczár.**

Irodalom.

A „Budapesti Hírlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: magyarság! Vizsgált az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely pártatlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozóársak egész seregén kívül, a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik; minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósítókon kívül, a kik a nap történetét írják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül, a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezőink, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap; a „Budapesti Hírlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokozatú a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az o t történeti eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítókon kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt: de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap” tárcarovata Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz) és több kiváló írók közreműködése mellett, a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatát külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 ft, félévre 7 ft, negyedévre 3 ft 50 kr., egy hóra 1 ft 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadó-hivatalának, IV. ker., Kalap-utca 6. sz.

TANÜGYI ROVAT.

Tanévét záró vizsgálatok A helybeli róm. kath. elemi főtanoda fu-osztályaiban az évvégi vizsgálatok f. hó 22. és 23-án tartatnak meg;

nevezetesen, június 22 én délután az I. os-tályban, június 23-án délelőtt a III., délután pedig a II. osztályban. E vizsgálatokra a t. szülőket és iskolabarátokat tisztelettel meghívja, az igazgató.

Vizsgálati sorrend a homonnai polg. iskolában: június 23-án: d. e. I-IV. o. róm. kath. hittan, I-IV. o. m. v. hittan, d. u. I-IV. o. szabadkézirajz, szépírás, ének, torna; június 25-én: d. e. IV. o. történelem és földrajz, I. o. magyar és német nyelv, 25-én: d. u. III. o. számtan, mértan, II. o. földrajz, természetrajz; június 26-án: d. e. I. o. mértan, mértanirajz, latinny, IV. o. magyar és németnyelv, d. u. II. o. számtan, mértanirajz, III. o. történelem földrajz; június 27-én, d. e. IV. o. számtan, mértan, természettan, I. o. számtan, természetrajz, d. u. II. o. mértan, latinnyelv, IV. o. mértanirajz, III. o. magyar és németnyelv, III-IV. o. latinnyelv; 28-án: d. e. III. o. természetrajz, mértanirajz, II. o. magyar és németnyelv, d. u. I. o. földrajz, I-IV. o. francianyelv; 29-én: »Te Deum« és zárúnepe. Az iskolaszék.

Évzáró vizsgálatok sorrendje. A sárospataki róm. kath. főelemi leány- és fiúiskolában a f. évi záróvizsgák a következő sorrendben fognak megtartatni: június 20-án délig a leányiskola 4., 5. és 6. osztályában, délután a leányiskola 2. és 3. osztályában; június 21-én délig a leányiskola 1-ső oszt. és a kisdődövadában, délután a fiúiskola 2. osztályában; június 22-én délig a fiúiskola 4., 5. és 6. osztályában, délután a fiúiskola 3. osztályában; június 23-án délig a fiúiskola 1. osztályában, délután ének- és tornavizsgálat. Az igazgatóság.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Tokaj, 1888. június hó 11-én.

Tokaj tanúgye.

Midőn vármegyénknek a magyarosodás és az iskolaügyért fáradozhatatlan buzgólkodó tanfelügyelője, ezelőtt mintegy másfél évvel, városunkban időzött, hogy a hat különböző felekezet által csak nagy nehezen fenntartott osztatlan iskolákat egy közös iskolává egyesítse, akkor minden a tanúgy és gyermeke neveltetése iránt érdeklődő szüle keblét egy jobb remény töltötte el, hogy végre — valahára Tokaj városának is egy a jelenkor követelményeinek megfelelő iskolája fog létesülni. De alig hangzottak el a kir. tanfelügyelő buzditó szavai, a lelkesedésnek is vége volt és helyét a régi szűkkeblűség foglalta el s Tokaj városának tanúgye silylik régi betegségében: a széztüzlöttségben.

Bizony, ha az iskolák száma szerint lehetne megítélni valamely városnak tanúgyét, úgy Tokaj első helyen állana; mert minden házban iskola! Van itt öt felekezetnek öt iskolája; van egy nagyobb szabású a modern pedagógiának megfelelően jól felszerelt és kitűnő vezetés alatt álló magánintézet; egnéhány irni és olvasni tudó egyén oktatása, mint házi nevelés és több bocher által vezetett zugiskola. A legelőtöbb reformra vár azonban az izr. hitközség iskolája, a mely bizony mai szervezetében nem egyéb, mint egy középkori chéder, melyben népiskola köteles gyermekek zsenge szellemeit a világi ismeretek kizárásával, pusztán talmud-ösmeretekkel benítják el; ezen gyermekek szellemileg is és testileg is törpévé nyomorítottak és a haza hasznavehetetlen polgáraivá fejlődnek. Pedig hányszor szellőztették már ezt az ügyet! Hányszor rendelte már el a kir. tanfelügyelőség eme korcs-iskola kitisztítását! Csak újjában rendelte el a miniszterium ezen iskola elaggott tanítóinak nyugdíjaztatását; de mind hiába: mert, míg Tokaj intelligens izr. eleme ezek helyébe két modern képzett tanító akarna helyezni, addig a copfosok minden egészséges eszme keresztülvitelét megnehezíteni s megsemmisíteni igyekeznek: nekik pedagógus nem kell, ők az izr. ifjúságot melamdimokkal akarják kiképezeteni!

Ó felvilágosodás, mikor jön el a te birodalmad!

Egy volt pedagógus.

HIVATALOS RÉSZ.

Földm., ipar- és keresk. m. k. miniszter.

26. 203/VI. sz

Valamennyi törvényhatóságnak.

(Kivéve Jász-Nagykun-Szolnok vármegyét).

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közönségének jelentése szerint, Szolnokon 92, Csépan 21, Jász-Jákóhálmán 50, Fegyverneben 60, Tisza-Beőn 53, összesen tehát a nevezett vármegye területén 276 oly mezei munkás van, kik az ott dult árvi-zek folytán tönkre menve, hajlandók volnának más vidéken munkát vállalni.

Felhivom tehát a közönséget, hogy azon esetben, ha a törvényhatósága területén mezei munkásokra szükség lenne, magát közvetlen Jász-Nagykun-Szolnok vármegye alispánjával tegye érintkezésbe.

Budapest, 1888. május 30.

A miniszter megbízásából:
Lipthay.

21915/XIV. 1888. szhoz.

Pályázati hirdetés

a cs. és királyi hadapród-iskolákba való felvétel tárgyában.

(Folyt. és vége.)

c) a IV. évfolyamára nézve: hogy valamely főreáliskola, gimnázium vagy ezekkel egyenértékű más tanintézet összes osztályait elvégezte; a tüzér- és utász-hadapród iskolába való felvételnél:

a) az I. évfolyamra nézve: hogy valamely reáliskola vagy gimnázium öt alsó osztályát, vagy ezekkel egyenértékű más tanintézet megfelelő évfolyamait; *)

b) a II. évfolyamra nézve: hogy valamely főreáliskola, főgimnázium vagy ezekkel egyenértékű tanintézet összes osztályait elvégezte.

A mérnökkari hadapród-iskola I. évfolyamába való felvételért pályázók valamely főreáliskola teljes bevezését igazoló érettségi bizonyítványt tartoznak bemutatni.

Valamennyi a hadapród-iskolába való felvételért pályázó tartozik felvételi vizsgát tenni.

A felvételi vizsga a gyalogsági, továbbá a tüzér- és utász-hadapród iskolák I. évfolyamába való belépést illetőleg a következő tantárgyakra terjed ki:

Német nyelv, számtan és betűszámtan, mértan, földrajz és történelem, oly terjedelemben, milyenben azok a középiskolák alsóbb osztályai-ban előadatnak.

A mérnökkari hadapród-iskola I. évfolyamába való belépést illetőleg a felvételi vizsga valamely teljes főreáliskola összes tantárgyaira kiterjed oly terjedelemben, milyenben azok egy ily iskola elvégzéséhez megkívánatnak. Ezen tantárgyak a következők:

Mennyiségtan, ábrázoló mértan, vegytan, természettan, földrajz, egyetemes világtörténelem, német és francia nyelv.

Valamely hadapród-iskola II. évfolyamába való belépést illetőleg a felvételi vizsga az I. évfolyam összes tantárgyaira;

a III. évfolyamba való belépést illetőleg az I. és II. évfolyam összes tantárgyaira terjed ki, még pedig az illető iskola tanterveinek A) csoportjában megjelölt tantárgyakra, kivéve a pályázó anyanyelvét és a katonai szaktárgyakat;

valamely gyalogsági, ugyszintén a lovassági hadapród-iskola IV. évfolyamába való belépést illetőleg pedig az I, II. és III. évfolyam A) csoportjának összes tantárgyaira terjed ki.

E tantárgyak ismerete az illető évfolyamok számára előírt mérvben követeltetik.

A lovassági hadapród-iskola IV-ik évfolyamába való belépésért pályázók ezenkívül még a lovaglást illetőleg is kötelesek bizonyos mérvű ügyességet beigazolni.

Az F) pontban említett tandij a következő:

a) a cs. és kir. közös hadsereg, hadi tengerészet és mindkét honvédség tényleges állományához, nyug- és rokkant-állományához tartozó tisztek, protestans és görög keleti lelkészek, hadbírák, katoná-orvosok, kezelőtisztek, katonai tisztviselők és altisztek fiairól részéről évenként 12 ft,

b) a hadsereg (hadtengerészet) tartalékához, és a honvédség szabadságot állományához tartozó, valamint a szolgálaton kívüli viszonyban álló tisztek, továbbá az udvari és polgári állami tisztviselők és szolgák fiairól részéről évenkénti 60 ft és

c) minden más osztrák vagy magyar állam-polgár fiairól részéről évenkénti 120 forint.

A tandij a növendékek hozzátartozói részéről félénként és előlegesen minden év április és október hónapjainak 1 én fizetendő le, azon hadapród-iskolánál, melybe az illető növendék felvétetett.

Különös tekintet érdemlő esetekben azonban megengedhetik az iskola parancsnokságok, hogy szegényebb sorsu növendékek hozzátartozói a tanéven belül havi részletekben fizethessék le a tandijat.

A tandij fizetése alól való felmentésnek, valamint a befizetett összegek visszatérítésének nincsen helye.

A pályázók kijelölésénél különösen az előképzettség és az eddigi neveltetés fog figyelembe vétetni.

A felvételi folyamodványok legkésőbb 1888. évi július hó 25-éig küldendők be, azon hadapród-iskola parancsnokságához, melybe az illető pályázók magukat felvétetni kívánják.

Hiányosan felszerelt, vagy elkésve beérkező folyamodványok nem fognak figyelemre méltattatni.

Valamely pályázónak az illető hadapród-iskola parancsnoksága részéről, a szabályok értelmében történt elutasítása ellenében további fel-folyamodásnak helye nincsen.

Bécs, 1888. május hóban.

A cs. és kir. közös hadügyminiszterium.

*) Valamely középiskolának csak alsó 4 osztályát végzett pályázó csakis általános jeles bizonyítvánnyal bocsátatik felvételi vizsgára.

Nyilt-tér. *)

MATTONI FÉLE BUDAI KESERŰVIZ
Több kiállítás jutalmat nyert.
Kapható minden gyógyszerárú és ásványvíz kereskedésben.
MATTONI és WILLE
BUDAPESTEN.

*) E rovat alatt közzétettek nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:
HORVÁTH JÓZSEF.
Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**
Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ**

205. ü. sz.
1888.

Árverési hirdetés.

Kohn Jakab és József tescheni cég megkeresése folytán ezennel közzhírré teszem, hogy a néhai idősb gróf Csáky Rezső örökösei tulajdonát képező, a Világ község határában fekvő „Posztolicza” nevű erdő faállománya a **f. évi június hó 23-ik napján d. e. 11 órakor** Világ községében, az én hivatalos közbenjöttemmel megtartandó nyilvános árverésen fog a legtöbbet ígérő vevőnek készpénz fizetés mellett eladatni.

Kelt Homonnán, 1888. jun. 11.

Dercsényi Kálmán,
kir. közjegyző.

HIRDETMÉNYEK.

JAKOBOVICS ARMIN

az első zemplénmegyei honi bútór-csarnok tulajdonosa

Sátoralja-Ujhelyt, főtér (Matyasovszky-féle ház)

ajánlja a magas uraságoknak és a n. é. közönségnek, akik bútort vásárolni szándékoznak és jutányos árak mellett lelkiismeretes kiszolgáltatásban akarnak részesülni, **5 teremben** nagy-szerűen berendezett

bútorgyári telepét

meglátogatni és a legcsekélyebb vásárlásnál is meggyőződést szerezni, hogy minden versenyt fölülmuló olcsó árak mellett szilárd gyártmányt korszerű, izléses kivitelben csakis

Sátoralja-Ujhelyben, ilyenmü egyedül létező

BUTOR TERMEIMBEN

szerezhetik be. Elsőrendű szakiparosaim közreműködésével azon kellemeshelyzetben vagyok, hogy nálam mindennemű kitűnő asztalos- és kárpitos-bútorok, valamint fantasie- és dísz-bútorok s legegységben teljesen felszerelt urasági szalon-, boudoir-, ebédlő- és fogadótermek részére a most divatozó fanemekben és a legújabb alakban; nemkülönbön szalongszék- és különféle szövetekkel, díszesen kárpitozva, meglepő választékban és oly különböző jutányos árak mellett készletben találhatók, hogy bevásárlását mindenki igényeinek megfelelően teljes megelégedésére a legolcsóbb gyári árban szerezheti be.

Továbbá ajánlom még dúsan felszerelt tülkőr- és képrakt ramat, valamint minden nagyságu érozutánzatu- (imitáció) és ásványkoporsóimat, melyek oly rendkívüli olcsók, hogy csak annyiba kerülnek, mint egy fakoporsó.

A n. é. közönség becses pártfogását és számos látogatást kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Jakovovics Armin.

3-12

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szén-dioxid, de gazdag, félig kötött szén-sav tartalma kiváló hatásnak bír, melytől különösen a **tüdőbántalmaknál** a hol a szabad szén-sav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, őt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szén-sav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testre bevezető gyors és biztos felvételét szolgálja. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás az olyan kiváló gyógyhatású, hogy a hol a szabad szén-sav tartalma erősebb ásványvizek, mint a **seltersi-gleichenbergi, tüdőbajokban, különösen a tüdővérzések**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetében, különösen a leglátogatottabb **Görbersdoriban**, a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapest: **Dr. Korányi, Dr. Gehlhardt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barbás**; Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Duschek** s b. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

prőservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Triest-Fiumében** **KOLERA** megbetegedés ellen

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos főraktár **ÉDESKÜTY L.** m. kir. és szerb k. nev. ásványvíz-szállítónál, Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárúban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Magyarország leghíresebb s legszén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI POLÉNAI

mely savanyúvizek, borral vegyítve, a legkellemesebb üdítő italt nyújtják; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segélyt adnak; **tüdő-, hörgőbántalmaknál, húgycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek** alkalmával kitűnő gyógyszert képeznek, — mindenkor megrendelhetők

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízbérlőnél **Nyiregyházán**; s kapható jelesb gyógyszerárúban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

Kiadó.

Sátoralja-Ujhelyben, a miskolci hitelintézet házában, Rákóczy és Kazinczy utca sarkán, igen élénk helyen, egy nagy bolti helyiség 5 mellék szobával (ezelőtt kávéház) bármikor kiadó. Bővebb felvilágosítást **Zlinszky József** gyógyszerész rész ad.

Tevékeny keresztény nőtlen fiatal ember egy közép gazdasághoz kerestetik.

Bővebbet megtudhatni e lap kiadóhivatalában.

Haszonbéri hirdetés.

Az eperjesi gör. kath. püspökség és káptalan tulajdonát képező, zemplénmegyei Visnyó községben fekvő egész nemesi ingatlan birtok az urasági s egyéb gazdasági épületekkel, nemkülönbön az italmérsi jog a korcsma-épületekkel s hozzá tartozó földekkel, s végre a malomjog s ahhoz tartozó épületekkel **1889. évi május hó 1-ső napjától hat évre** haszonbérbe adandó lévén, felhivatnak mindazok, kik ezen bérletet, vagy annak némely részét enyerni óhajtják, miszerint írásbeli ajánlataikat, melyekhez bánatpénzül a felajánlandó évi bérösszeg 10% készpénzben vagy oadékképes értékpapirokban melléklendő, f. 1888. évi július hó 20. napjáig alólírott nál Eperjesen nyújtásuk be, hol egyttal a feltételek is megtudhatók.

Eperjes, 1888. évi május hó 15.

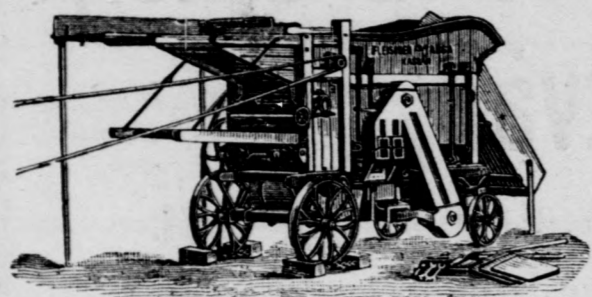
Stempák Ignác,
prépost-kanonok, uradalmi igazgató.

2-3

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője KASSÁN, eperjesi-ut 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a közeledő nyári időnyre, nevezetesen:

Cséplőkészületeit könnyű járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit, járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel, vagy anélkül.

Baker-, és magtár-rostait,

továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket, m. p. Henze-főzők, kavarázó-készülékek, maláta- és burgonya-zuzókat stb.

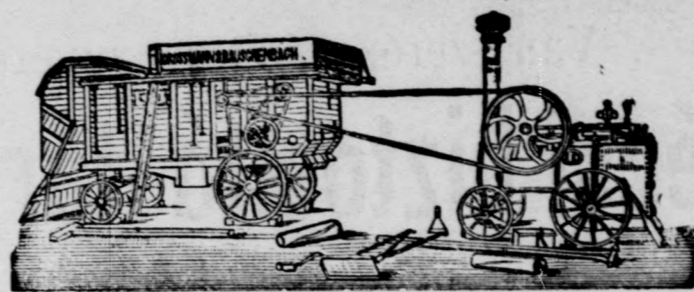
Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan s bizományi raktárt

BEHYNA TESTVÉR uraknál **S.-a.-Ujhelyben.**

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődénknék gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

3-6

UJ! Szabadalmazott szeges gőzcséplőgép

3 1/2 és 4 lóerejű

fa-, szén- vagy szalmafütésű gőzmozgonyok számára, 10 órai munkaképesség 4500-6000 kéve, teljesen tisztán felszépelve és osztályozva, sokkal csekélyebb szükséglet hajterő és fűtőanyagban, tetemesen nagyobb és jobb munkaképesség, könnyebb szállítás, mint a verőléczes gépeknél.

Arjegyzékek kívánatra.

Ezen gépeket erős szerkezetben gyártja és gyorsan, valamint előnyösen szállítja

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

első magyar gazdasági gépgyár

Budapest,

külső váci-ut 7. szám.

10

A legkitünőbb szer

MINDEN ROVAR ELLEN

Meglepő erejével annyira hat és oly gyorsan s biztosan irtja ki a kártékony rovarokat, hogy azoknak többé semmi nyomuk nem marad.

Különösen figyelembe veendő:

hogy a szabadon lezárt papírban kimért por sohasem

5-12

«Zacherl-különlegesség.»

Csak eredeti üvegekben valódi minőségben és legolcsóbban kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos, Zlinszky József, Kincsesy Péter és Reichard testvéreknél.
Sárospatakon: Pavletits Györgynél.
Homonnán: Pápay Pálnál.

Nagy-Mihályban: Marmorstein Simon, Glück Mór és Czbur Bertalannál.
Szerencsén: Rochlitz Rezsőnél.
Tokajon: Reiner D. gyógytárában.
Varannón: Cséri Hermannál.

Fő-raktár:

J. ZACHERL, Wien, I. Goldschmiedgasse 2.

FEHÉR MIKLÓS

a m. kir. államvasutak gépgyára vezérigynöke és több kiváló gazd. gépgyár képviselője,

Budapest, üllői ut 25 sz., Köztelek.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült, tűzveszélyt elhárító szikrafogóval ellátott és fa-, szén- vagy szalmatüzelésre berendezett

6, 8 és 10 lóerejű locomobilokat,

melyeknél a nagy tűzszekrény folytán tüzező anyagban nagy megtakarítás eredményeztetik; az ugyanazon gyárban készült, **felülmulhatlan munkaképességű**

48", 54" és 60" széles vaskeretű gőzcséplőgépeket,

két szab. s kiváló fontosságú szerk. utasítással, és pedig:

a) az új, maguk között négyzetű lyukat bezáró s rostélyzat alakjában egymásra illesztett keményfa rudacsokból alkotott **tőrekrosta**, mely által a **tőrekben 180-szor kevesebb szem megy veszendőbe;**

b) a meghosszabbított **rázó-asztal**, mely a szalmának egy második kirázását eszközöli s miáltal a **szalma közt 2 1/2-szer kevesebb mag marad vissz-sza**, mint az eddig ismert legjobb gőzcséplőgépeknél, mely eredmények a m.-övári és kassai kísérleti állomások által számszerűleg hivatalosan konstátáltak.

— Azonkívül ajánlom —

2, 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű locomobiljaimat

hozzájuk tartozó **pánczélszeges cséplőgépekkel**, valamint mindennemű **járgánycséplőgépeket, Hollingsworth-szénagereblyéket, fűkaszalókat, aratógépeket** és minden egyéb legjobbaknak bizonyult és szolid szerkezetű mezőgazdasági gépeket leszállított árák mellett.

9-10

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Schlick-féle vasöntőde és gépgyár-részv.-társaság

Budapestben,

KÖZPONTI IRODA: VI. Váci-körút 57.,GAZDASÁGI GÉPOSTÁLY: Külső váci-ut 1696-1699

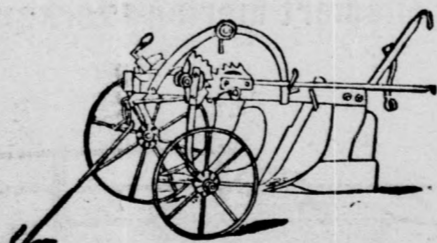
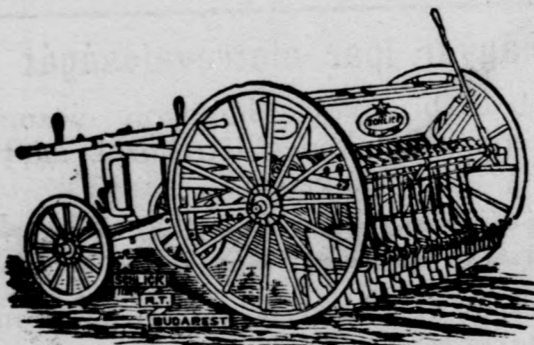
Schlick-féle szabadalmazott

„Triumph“

sorvetőgépek.

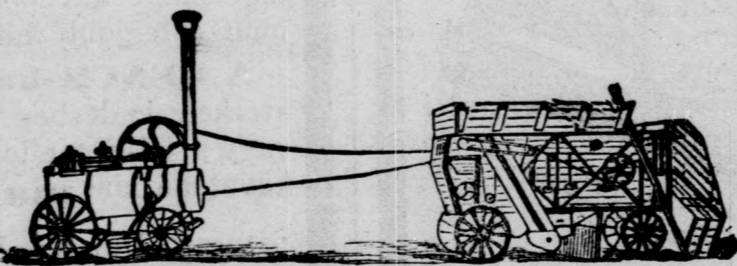
Legnagyobb kitüntetés a vetőgépekre:

arany díszokmány a hatvani nemzetközi ekeversenyen.

Schlick-féle szabadalmazott egyes-, royal-, kettős- és hármasték, 2 első díj aranyérem és még három egyéb kitüntetés.

Schlick- és Vidats-féle ered. egyes-ekék, kapáló, töltőgató és porhanyító ekék stb.

Gőzcséplők, járgánycséplők, gabonarosták, őrlőmalmok, takarmánykészítő és egyéb gazd. gépek.

Előnyös fizetési feltételek

11-12 **Legolcsóbb árak. — Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.**

644/1888. p. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a varannói kir. bíróság 463/88. p. sz. végzése által Frint János végrehajtó javára Steinmann József ellen 437 fnt 35 kr. tőke, ennek 1886. év január hó 15-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 32 fnt 90 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 670 frtra becsült több rendbeli szobator stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 644/1888. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Varannón alperes lakásán leendő eszközzésére 1888-ik év július hó 2-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881-ik évi LX. t.-cz. 107-ik §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladati fognak. A netaláni elsőbbségi igények a hivatkozott törvény 111. és 112. §-ai értelmében érvényesítendőek.

Együttal a fentebbi határidőben Cséry Herman későbbi felülfoglaltató érdekében 150 fnt tőke s jár. álló követelés kielégítése céljából is meg fog az árverés tartatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiízetendő.

Kelt Varannón, 1888. jun. 9.

Sztankó László,
kir. bir. végrehajtó.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a

Bécsi biztosító-társaság főügynöksége S.-a.-Ujhely és vidékére általunk elvállaltván,

ennélfogva eszközlünk mindennemű s a legkülönfélébb módozatok szerinti biztosításokat.

A kiváló szaktekintélyek által vezetett „**Bécsi biztosító-intézet**” tekintélyes alaptőkéje által teljes biztosítékot képes nyújtani az elfogadott kockázatokért; s mindenekfelett a t. biztosító közönség hasznára s közmegelegedésére óhajtván működni, **alapelve a pozitív károk teljes megtérítése, illetőleg előforduló szerencsétlenségek esetén pontos, gyors és igazságos eljárás által kitünve, a szerencsétlenséget szenvedőknek gyors segélyére lenni, mi tekintetbeni solidsága a társulatnak már ma is közelismerésű s csakis erről való meggyőződésünk következtében letünk hajlandókká a nagyérdemű közönség és társaságra nézve a közvetítő szerepet elvállalni.**

A társulat, — miután különös figyelemmel van a kétes jellemű biztosítástkeresők kizárására, — máris azon szerencsés helyzetbe jutott, hogy a legmérsékeltőbb díjtételeket állapíthatta meg **ugy tűz-, jég-, szállítmány-, mint élet- és járadék-biztosításoknál,** mely utóbbi üzletágba — eddig nem létező s a közönség várakozását túlszárnyaló **előnyös** módozatokat vett fel, behozván az **életbiztosítást** a) **garantírozott 40%-os minimális nyeresemény-jogosultsággal,** b) **nyeresemény-gyűjtéssel és garantírozott minimális eredmény-nyel.** Nemkülönböztetve előnyös kombinációja a **túlélési csoportbiztosítások** (gyermekbiztosítások) **garantírozott minimális tőke és 85% nyereseményrészesüléssel.**

Községeket — tömeges tűzkár elleni biztosítások esetén — különös előnyökben részesít, tűzoltószerek adományozása és kedvezményezett díjtételek nyújtása által.

Midőn az általunk képviselt biztosító-társaság ösmertetésére nézve a fentebbieket köztudomásra hozni szükségesnek véltük, egyszersmind felkérjük a t. biztosító közönséget, miszerint biztosítási ajánlataikkal főügynökségünket bizalommal megkeresni sziveskedjenek.

S.-a.-Ujhely, 1888. június hó.

A „Zemplén” kiadóhivatala.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

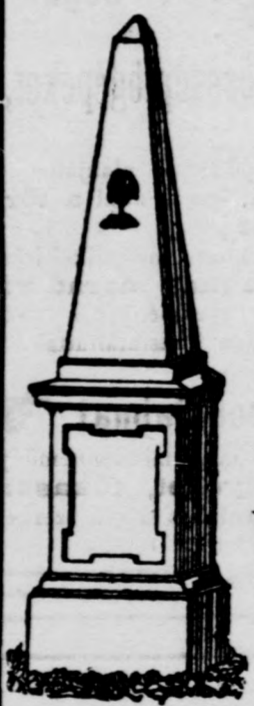
Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
VÖRÖS MÁRVÁNY

és homokkő sarkövet.

Sirkövek újabb tervezése

Jutányos áron készítenek.

Sürgőnyezim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & CO
FRANCZIA COGNACGYÁR
PROMONTOR

A vegytani müintézet
(Laboratorium) által megvizsgáltván, francia co-
gnakkal egyenértékűnek és orvosi czé-
lokul ajánlatosnak találtatott.

Egyedüli főraktár:

DEUTSCH JÓZSEF FIA

kereskedése,

S.-A.-UJHELYBEN.

3-10

Egy jó házból való 3-4 gym-
náziumot végzett fiu előnyös
föltételek mellett czukrász-
dában tanonczul fölvetetik.

Wihs Keresztély.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek
százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és
toló súlyllyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-
nél fogva az összes vilákiállításokon az első díjat nyert
legkitünőbb mérleg.

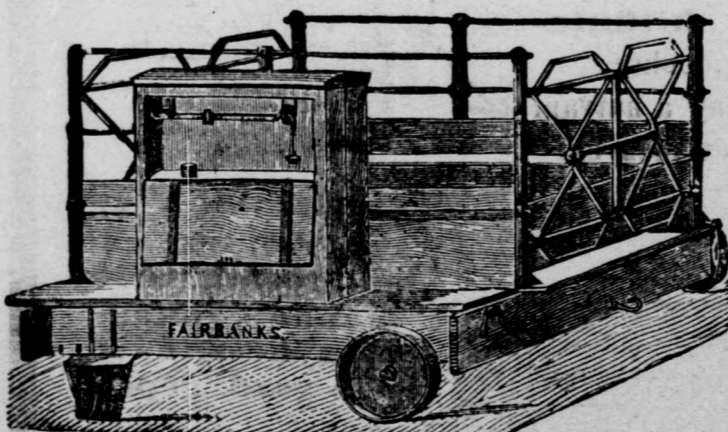
A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított
tizedes mérleg árúinál nem magasab-
bak — a hitelesítés, csomagolás és vasútra való feladás
költségei befoglaltatnak. Gazdasági szekér- és zsák-mér-
legeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mér-
legszerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: Osztr.-magyar Fairbanks-társaság mérleg- és
gépgyára John Block vezérigazgató 10-24

BUDAPEST, Andrásy-ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a köz-
ponti iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer.

Háziasszonyaink figyelmébe!

A magyar ipar életrevalóságát

leginkább az bizonyítja, hogy oly elősmert
jóságú termékeket képes létrehozni, mint a
18-20 milyen a

LENCK-KÁVÉ

mely illat és az alkatrészek kifogástalan mi-
nősége tekintetében felülmulja az összes ed-
dig ismert kávépótlékokat s nem drágább,
mint a legjobb külföldi pótkávék.

A LENCK-kávé kapható minden fű-
szerkereskedésben s ahol még nem volna,
vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség
követelje mint **magyar gyártmányt**

Sátoralja-Ujhelyre és környékére nézve a gyár
képviselője **Lichtenegger R.** ut Kassán.